

KUTATÁSI JELENTÉS

DEBRECENI KÖRNYEZETVÉDELMI ALAP
SZAKOSZTÁLY

2009.

KUTATÁSI JELENTÉS

a Debreceni Búvárklub 2009. évben végzett kutatási tevékenységéről, Bánkút térségében, a Borovnyák, és a Lyukas-gerinc közötti víznyelősor, a Lyukas-gerinci zsomboly, valamint a Diabáz-barlangban

A kutatási terület leírása:

- A kutatási terület a Bükk hegység egyik geológiailag legváltozatosabb területe.
- A csurgói erdészház felé eső rész az, 1. számú inaktív víznyelőtől kiindulva az Ablakoskő-völgye felé agyagpala, mely a vizet két mesterséges megcsapoláson keresztül az erdészház és a barlangász-ház előtt adja le.
- Az északi oldala a víznyelősornak, a Borovnyák-hegy porfirit tömege, és annak lejtőtörmeléke, mely a vizet raktározza, és lassan szivároztatja a víznyelősor irányába.
- A völgy másik oldala a Lyukas-gerinc fehér, fennsíki triász mészköve, gazdagon karsztosodott, de erősen lepusztult formában, melyet nemcsak a Lyukas-gerinci zsomboly jelez, hanem helyenként a felszínen található kalcit tömbök is.
- A Borovnyák túloldalán, a sípályák oldalán Triász-dolomit található, melyen megfigyelhetők a dolomit karsztosodásának ritka, és kevésbé feltűnő felszíni jelei, azaz néhány sekély dolina.
- A vele szemben lévő oldal, az úgynevezett Ördögoldal oolitos mészkövében több lepusztult barlangroncs is található melyek némelyikét megkutattuk, de több energiát nem fordítottunk rá.

Kutatási objektumok:

Bánkúti 1. számú víznyelő (Diabáz I.)

Az inaktív víznyelő, mely a völgy kimélyülésével, hátravágódásával vált inaktívvá, a már kibontott mélységig kibiztosításra került. A meglazult ácsolatrészeket kicseréltük, megerősítettük.

A víznyelő további bontását a deponált anyag akadályozza, ennek kitermelését tervezzük, mivel ez a Diabáz-barlang szép ága mögött sejthető inaktív járatokba vezethet.

DIABÁZ-barlang

A barlangban a barlang térkép pontosításának egy új módszerével kísérleteztünk. A Szép-ág előtti terembe, ami a felszín alatt kb. 40 méter kőzetvastagság alatt van, egy mérőadót helyeztünk el, aminek a jelét a felszínen egy mérővevővel kerestük meg, és a vett jel segítségével próbáltuk behatárolni az adó helyzetét.

A mérőjel frekvenciája 10 KHz szaggatva, és kimenő teljesítménye 9 watt volt. A megbeszélten időben bekapcsolt adó jelét a felszínen egyértelműen venni lehetett, és a térerősség változása alapján a helyét is be lehetett határolni egy 2 méteres körben. Az adó antennáját természetesen vízszintbe kellett állítani.

A felszínen a behatárolt rész a barlangtérkép pontatlanságát mutatta ki. A bejáratától mért irány jó volt, de a távolság rövidebbnek mutatkozott. Ez azt jelenti, hogy vagy a térkép léptéke, vagy a lejtőszögek alapján számított rövidülés hibás a vetületen. Ennek később tervezzük az után mérését és újra szerkesztését.

A mérőadó helyzete a barlangban: A szép-ág 7. térképezési pontjától 17,8 méterre 290° irányban, és + 27° lejtéssel (emelkedéssel).

A felszínen a mért pontot teodolittal bemértük, és beszinteztük.

A felszíni pont a bejáratától 243° irányban, 41,3 méterre található. Magassága a bejárat szintje felett 3,73 métere van.

A bejárat EOY koordinátái: X= 756,326 Y= 306,734

A mért pont EOY koordinátái: X= 756,865 Y=306,773

A mérés érdekessége volt hogy több mint 40 méter nedves kőzeten keresztül is kaptunk értékelhető, mérhető 10 KHz-es jelet. Nagyobb adóteljesítménnyel esetleg még nagyobb kőzetvastagság is áthidalható lehet. A kísérleteket folytatni kívánjuk.

A helyszínről készített térképet, valamint a mérés fotóit kutatási jelentésünkhöz mellékeljük.

Lyukasgerinci zomboly:

A zombolyba több leszállást hajtottunk végre, de mivel a kitermelt anyag felszíni deponálására nincs lehetőség a további bontás elég reménytelen, mert a barlangban a kitöltés átrendezésével sem lehet több helyet nyerni.

Csipkés-kúti víznyelő

A 2009-es év munkálatainak túlnyomó részét a Csipkés-kúti – víznyelőbarlangban végeztük.

Az érdemi bontási munkálatokat idén is megelőzte az időszakos patak gátjának felújítása és a duzzasztás során keletkező tavacska kitakarítása. Ez feltétlenül szükséges, mivel ha az ülepítő nem látja el kellőképpen funkcióját, a patakhor-dalék akadálytalanul visszamosódik a barlangba. A bontási végponton még a takarítás ellenére is jelentős mennyiségű visszamosódás volt tapasztalható, amit kénytelenek voltunk eltávolítani.

A barlangban kicseréltünk a megrongálódott, illetve elhasználódott létracsúszda tagokat.

Az évek múlásával egyre tökéletesedik bontási technikánk, idén is kipróbáltunk egy újabb módszert, és úgy tűnik, hogy sikerrel. Eddig a patak bal partján lévő rakott kőfal mögé deponáltuk a törmeléket, amit lassacskán kezdünk kinőni, így arra az elhatározásra jutottunk, hogy egy újabb kötélpálya létesítésével megoldhatjuk a problémát. Az új pálya segítségével a vödröket a sziklafal tetejéhez továbbítottuk, és tartalmukat az itt lévő mélyedésbe ürítettük. Ez a módszer további két ember munkáját igényelte, egyik aki húzta a sziklafal tetején a vödröket, a másik pedig leakasztotta és kiborította azokat.

A tapasztalatok azt mutatták, hogy ezt a kötélpályát nem kell megfeszítenünk, mert így túl magasra kerülne a vödör felakasztási pontja, ezért lazára engedték, és a belógás elégségesnek bizonyult a kényelmes beakasztáshoz. A bontást továbbra is az általunk ígéretesnek vélt végponton folytattuk, lehetőség szerint szálkőig lepucolva a kitöltést.

A víznyelő bontása során elértük a még biztonságosan bontható legmélyebb pontot, amit fotóval és térképpel dokumentáltunk az előző évi jelentésben, de

sajnos a tavaszi és őszi nagy vízbeáramlás a főtét meglazította, omlás történt, és a barlang végpontja életveszélyessé vált.

A közeljövőben tervezzük a főtét megerősítését, vagy az ott lévő anyag kibontását, de addig a további bontás életveszélyes, ezért a bontás szünetel.

Ördögűző barlang

Idén az Ördögűző barlangban is tevékenykedtünk, itt a korhadt törmelékfogó ácsolat miatt nem a végponton dolgoztunk, hanem az akna alján az ácsolat mögül teremtük felszínre a törmeléket

Debrecen 2010. május 12.

Nádházi János – szakosztályvezető

A kutatások vezetője:

Horn István – kutatásvezető
Eng. száma: 095

Kutatásvezető helyettesek:

Czakó László – kutatásvezető
Eng. száma: 088

Gulyás Gábor – kutatásvezető
Eng. száma: 208

Rudolf Zoltán – kutatásvezető
Eng. száma: 225

